

אשכר גינוסר רווחת הפרה כגורם כלכלי

ראובן זלץ

מחלבת יוטבתה ו-22 הרפתות המשווקות לה חלב נמצאות בשיאו של תהליך מתמשך של קיימות, רווחת הפרה ושימוש מבוקר בתרופות ואנטיביוטיקה עד להפסקה מוחלטת. הרפתות והמחלבה נחשבות כפורצות דרך גם ברמה העולמית. "הדרך עדיין ארוכה" אומר אשכר גינוסר, מנהל קבלת חלב וקשרי יצרנים ומוסיף "אך אין לנו ספק שזו הדרך הנכונה לרפת בריאה יותר וכלכלית הרבה יותר". ד"ר סיוון לאקר המלווה את התהליך "רואים את השינוי גם בעין כלכלית" •

כחלק מפרויקט קיימות ברפתות המחלבה החלו לפני כשנתיים וחצי פרויקט גדול וחדשני, בנושא רווחת הפרה, כחלק מחשיבה עתידית על מקום רפת החלב, רווחת הפרה בה וקיימות. לאחר שהיתה התקדמות מאוד גדול בכל הרפתות בנקודות הפרויקט החליטו במחלבה בשיתוף הרפתות להתקדם בעוד 3 נקודות. נקודה ראשונה, מצלמת און ליין בכל רפת, המשדרת לאתר וזאת כחלק משקיפות אבסולוטית מול הצרכן. נקודה שנייה, מבצע לניצול אנרגיה מזבל פרות בכל רפת, חלק מנושא הקיימות ואיכות הסביבה והתחלת פיילוט של הפסקת הפרדת עגלות מהפרות האימהות לאחר המלטה.

איך הרפתנים מקבלים את כל זה?

"הרפתנים מקבלים את זה בחשש גדול אבל ככול שהתוצאות היו טובות, הרפתנים מבינים שאין ברירה שזה חלק מעתיד רפת החלב. אנחנו מאוד מעריכים את הרפתנים שלנו ההולכים איתנו יד ביד עם הפרויקט וזה בכלל לא מובן מאליו לראות את ההתקדמות שלהם, זה מחמם את הלב ומוכיח כי אפשר גם אחרת ועל כך שאפו גדול לכל 23 הרפתות המשווקות חלב למחלבת יוטבתה".

מהפכה בתחום רווחת הפרה. אשכר גינוסר

בתחום הכלכלי זה בא לידי ביטוי בכמה אופנים, זמני העבודה והחליבה מתקצרים, למשל ביונקיה, מלמדים איך לעבוד בצורה יעילה ולקצר את זמן העבודה של היונקיסט, כמה חלב לתת לעגלות ואיך לגדל אותן, בסופו של התהליך, העגלות בריאות יותר ושוקלות יותר בגמילה וממילא הן נעשות לפרות מניבות יותר

ד"ר סיוון לאקר "אין לי ספק שקיימות ורווחת הפרה מביאים לתוצאות טובות יותר ברפת

סיוון לאקר בעלת חברת 'רפתנות מודעת' מקיימת שיתוף פעולה עם מחלבת יוטבתה בתחום רווחת הפרה. כל 22 הרפתות עוברות תהליך ראשוני של הדרכות ברפתות, הנוגעות לתחום ניהוג של פרות- איך להוביל פרות בשיטה מופחתת עקה, בתחומי יונקיה, איך נכון לגדל עגלות ואיך לנהל רפת בחשיבה של רווחה. סיוון מספרת כי "ההדרכות מטפלות גם בנושא של מבני הרפת, אזורים בעייתיים ואיך אפשר בקלות יותר להוביל פרות כשמבצעים את השינויים המבניים עליהם ממליצה. פעם בחודש אני או סנדרה, שעובדת איתי בערבה, מבקרות בכל רפת ועוקבות אחר התהליך ובאם הוא מוטמע".

גם קמפיין פרסומי בנושא?

"נכון מאוד, חלק גדול מפרויקט הקיימות הוא איכות סביבה, פועלים ללא ליאות במתקנים לטיהור שפכים, מקלטרים את המרביצים לצמצום גזי חממה, משתמשים בגזם חקלאי, מחליף קש כחלק ממנת העגלות כדי לצמצם שינוי חומרי מזון וניצול חומרים ההולכים להטמנה וכך אנחנו תורמים לאיכות הסביבה באופן משמעותי. אנחנו מחלבה שתדאג שהרפתות שלנו יהיו ירוקות ככול שניתן, כחלק ממגמה עולמית ואמירה ארגונית של כל חברת שטראוס".

איך הצרכן הישראלי מגיב למהלכים?

כל פרויקט של רווחת הפרה ונושא הקיימות, הוא פרויקט מרגש ופורץ דרך המדהים אותי בכל יום מחדש וכולי תקווה שכל ענף החלב ילך לכיוון הזה וזה יאיר את הענף בצורה שונה לחלוטין, בטח מול הצרכן החשוף לתקשורת, רווחת בעלי חיים ואיכות סביבה. אני לא כל כך יודע איך מגיב הצרכן אך אנחנו מקבלים המון התגובות חיוביות. חשוב לי להוסיף שאנחנו עובדים בשיתוף פעולה עם ד"ר סיוון לאקר שהיא מנהלת מיזם רפתנות מודעת ומדריכה את כל הרפתות שלנו בנושא רווחת הפרה".

שינויים באיכות חלב?

"כן בהחלט, אנחנו רואים שינויים באיכות החלב, פחות חיידקים, פחות תאים סומטיים וכמות החלב עלתה בכל רפת, תשמע, לא צריך להיות גאון הדור כשלפרה טוב היא נותנת הרבה יותר חלב, הרבה יותר בריאה וחיונית".

וכל נושא האנטיביוטיקה והתרופות?

"אנחנו קבענו שהרפתות שלנו מפסיקות לתת באופן אוטומטי אנטיביוטיקה לפני ייבוש, ז"א, שזה מכריח את הרפתנים לבדוק כל פרה את מצבה לפני ייבוש וזאת בניגוד למצב שהיה לפני כן. קבענו יעד ש-75 אחוז מהעדר לא יקבל אנטיביוטיקה בכלל. זו השאיפה ואנחנו פועלים כל העת להגיע ליעד. אנחנו עובדים בשיתוף פעולה מלא עם החקלאית, המעבדה המרכזית וכולנו למען המטרה של הפסקה ככול הניתן במתן תרופות ואנטיביוטיקה".

ספר לי על פרויקט הפסקת ההפרדה בין עגלים לאימהות?

"כחלק מפרויקט רווחת הפרה, אנחנו נכנסים לעידן חדש ופורץ דרך של הפסקת הפרדת עגלים מאימהות. הפרויקט יחל ב-2021 ברפת מושב עידן. זה פרויקט ייחודי גם בקנה מידה עולמי, בטח ברמה של רפת תעשייתית גדולה. הפרויקט מאד מרגש ומקווים שהוא יצליח כי זו באמת תהיה פריצת דרך עצומה בענף החלב ויכול לשים את הרפתות במקום כל כך הרבה טוב מול הצרכן בדעת הקהל. אותנו מעניין לדעת שאנו פועלים כמיטב יכולתנו למען רווחת הפרה".

כל הפעולות המבורכות, יפסיקו את הקמפיין של הטבעונים נגד הענף?

"לא, אני בטוח שלא יפסיקו אך העניין כאן זה איך אנחנו מרגישים ביחס לזה ולעשות ככול שניתן למען בעלי החיים המופלאים הללו. אנחנו פועלים לאט, בזהירות ובהתייעצות מתמדת עם מומחים בכדי להגיע למקום הרבה יותר טוב מבחינת רווחת הפרה ואיכות הסביבה".

להצטרף לתהליך. ד"ר לאקר

הפרויקט מאד מרגש ומקווים שהוא יצליח כי זו באמת תהיה פריצת דרך עצומה בענף החלב ויכול לשים את הרפתות במקום כל כך הרבה טוב מול הצרכן בדעת הקהל

יש סוג של צ'ק ליסט לשיפור הרווחה ואין הטמעה אמיתית לצוות עצמו ומעקב מסודר אחר התהליך."

גידול משותף של עגלות ואימהות?

"תחום הגידול המשותף עניין אותי אישית כבר הרבה זמן. כוונתינרית העוסקת בעיקר ברווחת בעלי חיים הלכתי ולמדתי את התחום: קריאת חומר ספרותי ומחקרים וביקור ברפתות העובדות בשיטה הזו בעולם ואפשר לומר שפיתחתי דרך ליישם את שיטת הגידול המשותף בצורה מוצלחת ואחראית. זה תחום מאוד מאוד רגיש וחייבים לנהוג בנושא בזהירות ובאחריות ולכן גם נסעתי לרפתות ברחבי העולם, ללמוד כיצד ניתן ליישם זאת, להבין איפה המכשולים וכיצד להתגבר עליהם וכמובן ללמוד איך לוודא שיהיה כאן גם יתרון כלכלי. שיטת הגידול קיימת בעולם כ-30 שנה, בקנדה ובאירופה יש כבר ניסיון רב בתחום. לאחר ההרצאה שלי בכנס מדעי הבקר האחרון, פנו אלי מספר רפתנים והתעניינו בנושא זה."

מה העתיד?

"אני חושבת שבמקום להתנגד לתהליך הזה, הנושא יכול למנף את הרפת הישראלית ולהציג אותה כפורצת דרך בתחום. נושא הקיימות יכול לתרום גם לרפתות המשפחתיות במושבים, כי הם יכולים לנצל נישה של גידול משותף, כי פוטנציאל ההצלחה ברפת קטנה, גבוה יותר. חשוב לי להדגיש כי הרפתן הישראלי, הוא סקרן וחדשן וממציא וללא ספק הם הרפתנים הטובים בעולם, הרפתנים הישראלים הם ליגה אחרת, ביחס לעולם." ▲

איך זה בא לידי ביטוי בפן הכלכלי?

"בתחום הכלכלי זה בא לידי ביטוי בכמה אופנים, זמני העבודה והחליבה מתקצרים, למשל ביונקיה, מלמדים איך לעבוד בצורה יעילה ולקצר את זמן העבודה של היונקיסט, כמה חלב לתת לעגלות ואיך לגדל אותן, בסופו של התהליך, העגלות בריאות יותר ושוקלות יותר בגמילה וממילא הן נעשות לפרות מניבות יותר. הרבה מהעבודה שלי עוסקת בנושא הפחתת הסטרס מהפרות, פיתחתי שיטה להובלת הפרות מבלי לייצר רעש בכלל ואנחנו מלמדים את הרפתנים בשטח הלכה למעשה ומיישמים את זה תוך כדי חליבה. ברגע שהפרות רגועות יותר, התנובה עולה והסת"ס יורד. כל ההדרכות שלי מבוססות על מחקרים שנעשו ברחבי העולם וגם בארץ. אני אוספת את זה למידע מעשי עבור הרפתן."

ביחס לעולם המערבי?

"רפת יוטבתה ו-22 הרפתות החלו בתהליך בקיץ 2019 ושיתוף הפעולה שהם עושים עם "רפתנות מודעת", בעצם מייחד את יוטבתה משאר העולם. ברפתנות מודעת יש קשר ישיר לכלל הצוות (ישראלים, תאילנדים, הודים, יונקיסטים) והם עוברים הדרכה כל אחד בתחומו וכך מוודאים שיש תהליך של שינוי אמיתי בתחום הרווחה. בעוד שבשאר העולם